

सन २००७-०८ करिता १०० टक्के केंद्र शासन
पुरस्कृत पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत सुदूर
संवेदन व भौगोलिक माहिती प्रणाली तंत्रज्ञानाचा
वापर करण्याच्या योजनेसाठी अनुदान
वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्र. मृदसं-२००७/प्र.क्र.५३/जल-८
मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२
दिनांक - २४ जानेवारी, २००८.

- वाचा :** १) केंद्रीय कृषि मंत्रालयाचे पत्र क्र.६-६/२००७-एम.एम.-१ दिनांक ४ जानेवारी, २००८ .
२) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. केंपुयो-२००७/प्र.क्र.५३/जल-८,
दि.१९ सप्टेंबर, २००७.
३) संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे यांचे पत्र क्र.रापाविका/अनुमा/१७२/
मृद-१/२००८, दिनांक ११ जानेवारी, २००८.

प्रस्तावना:-

पाणलोट क्षेत्र विकासात सुक्ष्म नियोजनाला अनन्य साधारण महत्व आहे. पाणलोट्यांच्या सर्व घटकांचा एकत्रित विचार करून नियोजन केल्यास उपलब्ध नैसर्गिक साधनसंपत्तीचा सुयोग्य वापर होऊन उत्कृष्ट परिणाम साध्य होऊ शकतो. पाणलोट विकासाचा प्रकल्प अहवाल तयार करतांना विविध नकाशांचा प्रभावी वापर करण्यासाठी भौगोलिक माहिती प्रणालीचा वापर केल्यास नियोजनामध्ये अचूकता आणणे शक्य आहे. या प्रणालीद्वारे केवळ विविध नकाशांचे एकत्रिकरण नव्हे तर शेतकऱ्यांशी संबंधित माहिती एकाठिकाणी साठवून सदर माहितीचे विश्लेषण, विविध योग्य लाभार्थीची निवड, सुयोग्य पीक रचना ठरविणे, निरनिराळे अहवाल तयार करणे इ. कामे करणे शक्य आहे. या प्रणालीला सुदूर संवेदन तंत्राची योग्य जोड दिल्यास उपग्रहाद्वारे घेतलेल्या छायाचित्रांच्या माध्यमातून पाणलोट विकासाचे मूल्यमापन, विविध पिकाखालील क्षेत्राचा आणि संभाव्य उत्पादनाचा अंदाज घेणे इ. कामे कमी वेळात व कमी श्रमात होऊ शकतात. या संदर्भात सुदूर संवेदन व भौगोलिक माहिती प्रणालीचा वापर करण्याच्या दृष्टीने शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.संकीर्ण-२००५/प्र.क्र.१३६/जल-८, दि.१२.८.२००५ अन्वये मान्यता दिली आहे.

१.२. केंद्र शासनाने सुदूर संवेदन व भौगोलिक माहिती प्रणाली तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याच्या योजनेसाठी सन २००७-०८ करिता वर्कप्लॅननुसार एकूण रु.१०.०० लक्ष इतक्या निधीच्या कार्यक्रमास मान्यता दिलेली आहे. केंद्र शासनाने दिलेल्या मान्यतेच्या अधीन राहून संदर्भाधीन दिनांक १९ सप्टेंबर, २००७ च्या शासन निर्णयान्वये पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत सुदूर संवेदन व भौगोलिक माहिती प्रणाली तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याच्या योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात आली आहे व त्यानुसार रु.५.०० लक्ष इतका निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

१.३ सन २००७-०८ मध्ये केंद्र शासनाने मंजूर केलेल्या निधीपैकी यापूर्वी वितरीत केलेला निधी वगळून उर्वरित निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

सन २००७-०८ च्या आर्थिक वर्षाकरिता पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत सुदूर संवेदन व भौगोलिक माहिती प्रणाली तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याच्या योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी केंद्र शासनाने वर्कप्लॅननुसार रु.१०.०० लक्ष (रुपये दहा लक्ष फक्त) च्या कार्यक्रमास मान्यता दिली असून चालू आर्थिक वर्षी अपेक्षित खर्चाचा बाबनिहाय खर्चाचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे:-

अ.क्र.	बाब	खर्च (रुपये लक्ष)
१	अधिकारी/कर्मचा-यांचे प्रशिक्षण	१.००
२	हार्डवेअर / साफ्टवेअर	८.००
३	आकस्मिक खर्च	१.००
	एकूण	१०.००

२४/१/२०८
३१/५/०८
२५/५/०८

२. केंद्र शासनाने दिलेल्या मान्यतेच्या अधिन राहून संदर्भाधीन दिनांक १९ सप्टेंबर, २००७ च्या शासन निर्णयान्वये पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत सुदूर संवेदन व भौगोलिक माहिती प्रणाली तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याच्या योजनेस राज्य शासनाची प्रशासकीय आणि वित्तीय मान्यता देण्यात आली असून चालू आर्थिक वर्षी वर्कप्लॅन अंतर्गत मंजूर झालेल्या एकूण रु.१०.०० लाख या निधीपैकी रु.५.०० लाख इतका निधी वितरित करण्यात आला आहे. आता सदर शासन निर्णयान्वये उर्वरित रु.५.०० लाख (रुपये पाच लाख फक्त) इतका निधी वितरीत करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

३. उपरोक्त निधी खर्च करण्यास आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आह्वरण व सवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच संबंधित जिल्ह्यांना निधीचे वितरण करण्यासाठी त्यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. आयुक्त (कृषि) यांनी संबंधीत जिल्ह्यांना निधी उपलब्ध करून देताना केंद्र शासनाने पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत सुदूर संवेदन व भौगोलिक माहिती प्रणाली तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याच्या योजनेकरीता विहित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना आणि अटी व शर्तीच्या अधीन राहून सदर प्रकल्प/कार्यक्रमासाठी संबंधीत जिल्ह्यांना निधीचे वाटप करावे व त्याकरिता आवश्यक मार्गदर्शक सूचना निर्गमित कराव्यात. तसेच या प्रित्यर्थ्याचा भौतिक आणि आर्थिक प्रगती अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासन व राज्य शासनास सादर करावा. तसेच यासंबंधीचा मासिक खर्चाचा प्रगती अहवाल प्रत्येक महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास सादर करावा.

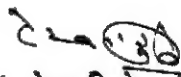
४. या प्रित्यर्थ्याचा चालू आर्थिक वर्षातील खर्च सन २००७-०८ च्या अंदाजपत्रकामध्ये खाली नमूद केलेल्या लेखा-शिर्षाखाली मंजूर असलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा आणि त्याच लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. हा खर्च करताना विहित केलेल्या कॅशफ्लो (मासिक निधी विवरणपत्र) नुसार हा निधी खर्च करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

'मागणी क्र एल-७ , ४४०२ -मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च, १०२-मृदसंधारण, १०२ (दोन) पंचवर्षीक योजनेंतर्गत योजना- राज्य योजनेंतर्गत योजना, १०२ (०१) (०२) राष्ट्रीय पाणलोट विकास कार्यक्रम (१००% केंद्र पुरस्कृत) (४४०२१०३२) ५३, मोठी बांधकामे'

५. हा शासन निर्णय केंद्रीय कृषि मंत्रालयाचे संदर्भाधीन पत्र दिनांक ४ जानेवारी, २००८ तसेच वित्त विभागाच्या परिपत्रक क्र.खर्चनि-१०.०७/प्र.क्र.१४/अधोपाय, दि.२ जून, २००७ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान केलेल्या अधिकारास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २००८०१२५१६२५५५००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रेखा भिडे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे. (५ प्रती)

संचालक (मृदसंधारण), कृषि आयुक्तालय, पुणे-४११ ००१ (३ प्रती)

महालेखापाल -१/२, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर. (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता) (३ प्रती)

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई (३ प्रती)

निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई (३ प्रती)

विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व),

जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी (सर्व),

जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व),

नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२

वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२

कृषि व पदुम विभाग (२-अ) मंत्रालय, मुंबई-३२

कार्यासन क्रमांक जल-११, प्रा.वि.व ज.सं.विभाग, मंत्रालय, मुंबई

जल-८ (निवडनस्ती) प्रा.वि.व ज.सं.विभाग, मंत्रालय, मुंबई.